



DIRVA

THE FIELD
Nr. 41
Gegužės-May 22, 1958
Cleveland, Ohio

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

Radijo siųstuvai Lietuvoje

Lietuvoje veikia dvi vidutinių bangų radijo stotys (451.1 ir 271.25 metrų). Šalia jų dar yra Vilniuje ir Kaune ultra trumpų bangų (FM) siųstuvai, kurie perduoda tas pačias programas. Žadama ultra trumpų bangų siųstuvus įrengti Klaipėdoje ir kituose miestuose. Jie skirti tik vietos klausytojams (išsilingalintieji nusipirkę FM imtuvus gali klausytis neklaidomai ir pramoninių įtaisų triukšmo).

Už Lietuvos ribų girdimos tik vidutinių bangų stotys (pakenčiamai pasiekia Vakarų Europą). Užjūriams kasdien po pusvalandį specialiai programai gaunamos sovietinės trumpų bangų (16, 19 ir 25 metrų diapazone) stotys, tos pačios, kuriomis Maskva perdavinėja savo žinias Amerikai anglų kalba.

Lietuvoje tolumo veikimo trumpabangų radijo stočių nėra ir tuo tarpu nenumatoma turėti.

ATRASTAS V AMŽIAUS KAPAS

Kriščiūnų kaime (apie 10 kilometrų į pietryčius nuo Seirijų) pakilęs Nemunas nuplovė apie metro storio žemės sluoksnį nuo kalniuko ir atvėrė senovės kario kapą. Iškvieisti archeologai rado didelį akmenų vainiką, kurio viduryje gulėjo augaloto, apie 43 metų amžiaus vyro griaučiai. Iš kairės gulėjo ilgas, platus, lenktas kalavijas ir skydas, toliau geležinis ieties galas, variniai geriamo rago apkaustai, diržo sagty, diržo galų sidabru klotas žalvarinės plokštelės ir kt.

Archeologai sprendžia, kad tai penktojo šimtmečio laikų kapas, ir kad tai yra toje vietoje buvusios pilies aukšto rango kario griaučiai. Rasta ir keramikos, net du pusiai sveikieji puodai, skiriami į vadinamosios brūkšniuotosios ir grubliuotosios keramikos rūši.

VILNIUS NUMATO PRAMOGINĘ RADIO PROGRAMĄ

Nors yra dvi vidutinių bangų radijo stotys, tačiau ligi šiol jų perduodamoji programa labai maža ir tesiskiria. Antroji stotis perdavinėja tik pirmosios stoties arba Maskvos programą, tik iš dalies duodama skirtingų paskaitų arba koncertų.

Radijo komiteto pirmininkas J. Janušis pripažįsta, kad klausytojai skundžiasi programos nuobodumu, nepaisant to, kad tik trečdalis laiko (apie 6 valandas kasdien) skiriamas visokiai žodinei programai, o du trečdaliai (apie 12 valandų) muzikai.

Dabar numatoma abiejų stočių programas labiau išskirti. Pirmoji greičiausia dar labiau praplės savo žodinę (informacinę-propagandinę) programą, užtat antroji stotis būsimai skirta daugiausia muzikai, visų pirma klasikinei — simfoninei, bet būsią skiriama dalis laiko ir lengvajai, vadinamai estradine muzikai. Tuo tikslu prie radiofone organizuojamas net specialus estradinės muzikos orkestras.

Televizijos programa, anot to paties J. Janušio, dar toli gražu nepatenkina žiūrovų. Mat, vidurinė studija tebėra nebaigta, todėl, sako, "žiūrovai dar kurį laiką turės tenkintis kinofilmais". Tačiau kartais parodomas ir išsitos operos iš Vilniaus operos teatro, arba iškilms ar koncertai iš kitų salų. Televizija pirmadieniais ir penktadieniais paprastai visai neveikia, kitomis

dienomis — nuo 7 iki 11 valandos vakaro, o sekmadieniais arba ir antradieniais esti poros valandų programa vidurdienį (dažniausia vaikams, moksleiviams). Televizijos imtuvų tuo tarpu dar nedidelis skaičius ir dauguma jų viešo pobūdžio patalpose.

PREMIJOS MOKSLININKAMS IR MENININKAMS

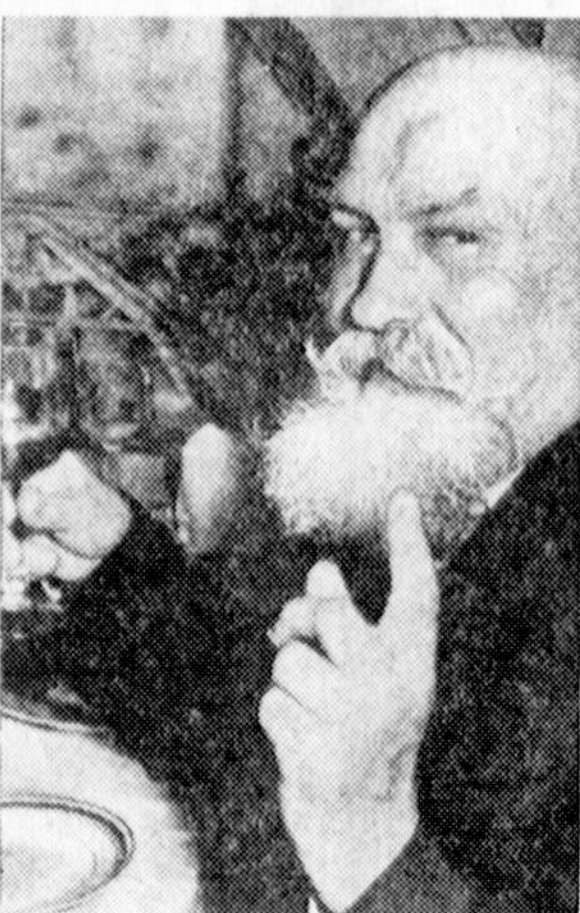
Šįmet Lietuvoje padidinamas premijų skaičius mokslininkams ir menininkams. Skirs dvi premijas už mokslo ar technikos darbus ir tris premijas už literatūros ar kitus meno kūrinius po 25,000 rublių ir po tiek pat 15,000 rublinių premijų.

Mokslo-technikos premijoms skirti komisijos prezidiuman paskirti: J. Matulis, Kauno Politechnikos Instituto direktorius K. Baršauskas ir J. Macevičius. Literatūros-meno premijų komisijos prezidiumas — kultūros ministras J. Banaitis, A. Venclova ir V. Pečiūra. Meno reikalų direktorius Kultūros m-joj.

Apie kandidatus premijai gauti reikalaujama smulkii žinių: ar priklauso partijai, tautybė, kur kada gimė, koks tėvo vardas — tiksliai pagal pasą! — net darbovietės bei namų adresai ir telefonai.

VĖLYVAS PAVASARIS

Apie gegužės 8-10 dieną Lietuvoje dar buvo daug patvinsčių



AGRONOMAS JUSTAS STRAZDAS,

buvęs "Ūkininko Patarėjo" redaktorius, dabar aplink Krakės sudaryto kolchozo agronomas (70 metų amžiaus).

Nuotrauka iš "Svyturio", dar ryta šių metų balandžio vidury, žemės ūkio specialistų suvažiavimo metu, Vilniuje. (Ispėja fotografa. Kad jis geria ne vyną, o tik rūgščių "Gaivą").



Praeitą savaitę Paryžiuje vyko protesto demonstracijos dėl naujojo premjero pastangų sušvelninti politiką Alžiro atžvilgiu.

pievų ir pelkių, tiek, kad iki to laiko dar nedaug teparskrido gandrų, pempių, ančių ir kitų nežemiomančių paukščių. Pempės, antys, o žuvintės ir žaltitės taip pat ir gulbės neprieina prie įprastų lizdaviečių ir vėluoja kiaušinius dėti...

RESTAUROS SV. PETRO IR POVILŲ BAŽNYČIA VILNIUJE

Kaip architektūros meno paminklas, nutarta valdžios lešomis restauruoti Vilniaus šv. Petro ir Povilo bažnyčia. Restauravimo darbai žadami pradėti šįmet ir baigti 1961 metais. Prieš ir po restauravimo bažnyčios vidus būsiąs detalai nufilmuotas.

NAUJA ŠVEDO ANSAMBLIO PROGRAMA

Gegužės 9 dieną Vilniuje buvo Švedo ansamblio koncertas visai nauja programa. Specialiai ansamblui (chorui ir liaudies instrumentų orkestrui) harmonizuota eilė lietuviškų (nepolitinių) dainų. Šalia jų ir Šopeno "Lietuviška daina". Atskirai pasirodė ir vienas orkestras, grojęs pjesę birbynei (birbynė su orkestru) ir liaudies dainų motyvais paremtą Švedo kompoziciją "Platus mūsų laukeliai".

Šalia senųjų liaudies šokių, programoje buvo ir tais pačiais motyvais paremtų sceninių šokių kompozicijų: "Meškiukai", "Trys mergelės", "Landytinis", "Susuktinis".

BUTAUTAS TRENIRUOJA KREPŠINIO RINKTINĘ

Sovietijos moterų krepšininčių rinktinė dalyvauja Lenkijoje (gegužės 8-18) vykstančioje Europos moterų krepšinio varžybose. Tos komandos treneris yra lietuvis krepšinininkas S. Butautas. Rinktinėje iš 12 dalyvių yra viena lietuvaitė — G. Tulevičiūtė.

PLANAS VAIKAMS APRENGTI

Gegužės 8 d. paskelbtas nutarimas šįmet Lietuvoje pagaminti ir parduoti šios aprangos vaikams ir moksleiviams: avalynės — 1,955,000 porų, megztų apatinių — 2,550,000 vienetai, viršutinių megztukų — 1,400,000, kojinių ir puskojinių — 3,400,000 porų, siuvinių — už 71,500,000 rublių.

Vaikų ir jaunuolių iki 18 metų amžiaus Lietuvoje dabar skaičiuojama apie 1,000,000. Visų dalykų, jei planas būtų įvykdytas, kiekvienam tektų kiek daugiau kaip po vieną (kojinių net daugiau kaip po dvi poras), tačiau siuvinių (suknelių, švarkų, kelnų) kiekvienam išeitų tik maždaug už 70 rublių. Už tą kainą nei vieno iš tų pagrindinių siuvinių vieneto negalima nupirkti.

LIETUVOS VOKIEČIŲ ISTORIJS PRADŽIA

Lietuvos vokiečių bendruomenės (Landmannschaft) Vokietijoje leidinys "Heimatstimme" gegužės numeryje mini Didžiojo Kunigaikščio Gedimino 1323 m. gegužės 26 d. išleistą raštą, kuriuo vokiečiai kviečiami kurtis Lietuvoje. Šis raštas laikomas pirmuoju dokumentu, nuo kurio prasideda Lietuvos vokiečių istorija. Taigi šiemet Lietuvos vokiečiai mini 635 m. savo istorijos. Tuo klausimu "Heimatstimme" paskelbė prof. V. Jungferio straipsnį.

Lietuvos vokiečiai Vakarų Vokietijoje turi įsteigę savo "bendruomenę" (Landmannschaft), kurios būstinė yra Hannoveryje. Jos priešakyje stovi prof. J. Strauch, buvęs vokiečių gimnazijos Kaune direktorius; reikalų vedėjas yra H. Hahn. Mėnesinį leidinį "Heimatstimme" redaguoja W. Guenther. Be bendruomenės, kaip leidėjas pasirašinėja Lietuvos vokiečių evangelikų pagalbos komitetas. Kaip jauniui skirtas priedas leidžiama "Die Raute" (Rūta). Lietuvos vokiečiai savo ženkliu irgi yra pasirinkę rūtą.

S. m. balandžio 19-20 d. Lietuvos vokiečiai Essene turėjo savo trečiąjį kultūrinį suvažiavimą, kuriame buvo nutarta gegužės 26 d. (Gedimino kvietimo sukaktį) paskelbti Lietuvos vokiečių dieną. Savo kalboje bendruomenės pirmininkas prof. Strauch išsitarė, kad didžioji Lietuvos vokiečių dalis nebekeičianti egzistuoja senąja tėvne, bet kaimo daugumoje ūkininkai mieliai paremti savo "rytprūsių brolių" pastangas "naujai apgyvendinti vokiečių žemes rytuose".

ŽINIOS IŠ AUSTRALIJS

• Sydačiaus Moterų Socialinės Globos Draugija balandžio 20 d. išsirinko naują valdybą: Kapo — pirm., V. Osinaitė — vicepirm., Ramanauskienė — se-



A. Linkavičienė, iš Australijos, gegužės 21 d. atskrido į Chicago. Aerodrome ją pasitiko Tautinės Sąjungos pirm. E. Bartkus, vicepirm. J. Jukūnas ir p. Jukūnaitė, viešniai įteikusi gėlių. Apstojėjo p. Jukūnų šeimoje. Iš Chicago atvyksta į Dirvos vakarą.

Tarp Los Angeles lietuvių. Iš kairės: B. Gediminas, J. Bačiūnas, V. Aleksandriūnas, B. Dūda, V. Bakūnas ir K. Lukšis.

kretore, žygiene — izd., Sidlauskiene — ligonių reikalams. Revizijos komisija: Badauskienė, Adomėnienė ir Simniškienė.

Ši Sydnėjaus lietuvių moterų organizacija praeitais metais surengė eilę loterijų ir kitokių parengimų, surinkdama pajamų 379 austr. svarus. Visų parengimų pelnas panaudotas ligoniams ir nelaimėn patekusiems tautiečiams šelpti Sydnėjaus apylinkėse, taip pat Vokietijoje likusiems seneliams ir Vasario 16 d. gimnazijai pasiūsta 140 austr. svarų. Sydnėje praeitais metais buvo globojama apie 20 ligonių, jų tarpe 7 psich. ir 1 Tbc ligoninė.

• Mūsų Pastogės redaktorius Jurgis Kalakauskas po ilgos ligos gegužės vidury grįžo redaguoti laikraščio.

• Kun. Petro Butkaus 20 metų kunigystės sukaktis bus minima birželio 29 d. Minėjimui ruošti sudarytas platus organizacinis komitetas.

• Newcastle LB apylinkės naują valdybą sudaro P. Bruzas — pirm., J. Viskauskas — sek., B. Leonavičius — izd., V. Lorenas — bendrų reikalų vedėjas ir J. Česnaitis — meno grupių vadovas. Į Rev. k-ją išrinkti: A. Šernas, B. Liuga ir A. Talandis. Apylinkės valdyba tiria galimybes įsigyti žemės sklypą, kuriame būtų galima pasistatyti salę bendruomenės reikalams.

• Australijos LB savaitrašty Mūsų Pastogė įvestas studentų skyrius, vardu "Studentų žodis" (kaip ir Dirvoj). Jį užpildo Australijoje ir N. Zelandijoje studijuojas jaunimas. Pirmajame pasirodyme, gegužės 5 d. nr., esama gara gerų straipsnių ir įdomi, nors, deja, kiek senstelijusi humoro kultūra.

PRANCŪZIJOJ ESA LAUKTINI PILIETINIŲ LAISVIŲ SUVARŽYMO

Prancūzijos premjeras Pfliminas gavo naujus parlamento įgaliojimus ieškoti kelių iš susidariusios krizės. Tautinė Asamblėja 475 prieš 100 balsų pavėdė vyriausybei tęsti kovą prieš moslemo nacionalistų sukilėlius Alžire. Šie įgaliojimai pirmą kartą buvo suteikti Mollet vyriausybei prieš devesis metus, tačiau turi būti atnaujinami, susidarius naujam kabinetui.

Krašte tebeviešpatauja įtempimų nuotaikos, tačiau didesnių incidentų neįvyko. Žinios apie ginkluotą sukilimą Bordeaux apylinkėse nebuvo patvirtintos. Paryžiuje tebepatruliuoja 35,000 policijos ir kariuomenės.

Gen. de Gaulle, pirmadienį paskelbęs, jog jis esąs pasiruošęs grįžti politikon ir perimti vadovavimą Prancūzijai, tačiau neapti diktatoriumi ("mano amžiuje jau pėrvėlu pradėti diktatoriaus karjerą") — grįžo į savo namus Rytinėje Prancūzijoje.

Jacques Soustelle, kalbėdamas 30,000 miniai Alžiro mieste, reikalavo, kad ten būtų suvienodintos 9 mil. arabų ir 1 mil. prancūzų teisės, įvykdyta integracija.

Diplomatinių stebėtojų nuomone, nesvarbu, kas ir kaip kraštą išves iš dabartinės krizės, Prancūzijoje reikią laukti pilietinių teisių susiaurinimo, ūkinių suvaržymų ir militarizmo atgijimo.

ALTO VADOVYBĖ LANKĖSI WASHINGTONE

Gegužės 20 d. ALTO Vykdomasis Komitetas buvo priimtas veikiančio valstybės sekretoriaus padėjėjo Rytų Europos reikalams Foy Kohler ir Pabaltijo reikalams skyriaus vedėjo Richard Johnson. Per juos įteiktas memorandumas valst. sekretoriui Dulles tarptautinės politikos ir Lietuvos laisvinimo reikalais. Valst. departamentas paprašytas atsiųsti atstovą su pranešimu Amerikos Lietuvių Kongresui.

Vykdomasis Komitetas taip pat buvo priimtas JAV Informacijos Tarnybos dir. George Allen pasikalbėti dėl lietuviškos informacijos Lietuvai per Amerikos Balaš ir išreikšti lietuvių pagėdavimus.

Praeitą sekmadienį įvyko pasitarimas, kuriame dalyvavo ALTO, VLIKO ir Lietuvos Laisvės Komiteto vadovybės. Pasitarimus stebėjo ir Lietuvos Pasiuntinys Juozas Kajeckas.

VISAM PASAULY

• Valst. sekr. Dulles pareiškė, kad rusų gėsdinimai nesustabdys JAV akcijos nė vienoje pasaulio vietoje. Šis valst. sekretoriaus pareiškimas buvo atsakymas į sovietų įspėjimą, kad JAV nesikišty į Libano vidaus reikalus. Dulles žodžiais, prezidentas turis pakankamai teisių ginti Libano nepriklausomybę ir integralumą, jei to prireiks, tačiau jis manas, kad ten bus apsieita ir be JAV armijos pagalbos.

• Libanonui nepasisekė išspręsti jau 11 dienų besitęsiančią krizę vyriausybės politikų ir opozicijos atstovų konferencijoje. Tautinio Unijos Fronto vadas Salaam pareiškė, kad jie negali leisti į kompromisus, kurie versų juos "gyventi po diktatorišką, provakarietišką valdžią".

• JAV senato užsienio santykių komitetas pavėdė sen. Morser vadovaujamai pakomisei iš-tirti JAV ir Lotynų Amerikos santykius ryšium su Nixono užpuolimais kai kuriuose P. Amerikos kraštuose. Valstybės Departamento pareigūnai nareikšė senatoriams, kad ju isitikinimu, antiamerikinės demonstracijos

pasaulyje greičiausiai buvusios "atsitiktinės", o ne sovietų iš anksto aplanuotos.

• Nasserio vyriausybė iškilmingai užtikrino JAV, kad ji neturinti intencijos prisijungti Libanona. Egipto pareigūnai taip pat paneigė atsakingumą už Libanono sukilimą.

• JAV armija oficialiai paskelbė, jog esąs sukurtas Strateginis Armijos Korpas, sutrumpintai vadinamas Strac, kurį sudaro 150,000 pėstininkų ir parašutinių, kurių būsiąs nuolatinię paruoštyje "smulkių karų atveju bet kurioje pasaulio vietoje". Šio korpo kariai būvę siųsti į Puerto Ricą, kai Nixonas buvo užpultas Venecueloje.

• Prez. Eisenhoweris 2,600 finansininkų ir pramonininkų pareiškė, kad ūkinis atoslūgis Amerikoje jau sustojęs, tačiau reikią imtis priemonių ūkiniam atkurtimui pagyvinti ir kovai su infliacijos pavojumi. Jis pradžioje netrukus išsprendė mokesčių mažinimo klausimą.

• Prancūzijos premjeras Pfliminas gavo ir aukštųjų rūmų įgaliojimus (233 prieš 62 balsus) Alžiro sukilimui palaužti. Informuoti sluoksniu žiniomis, jis pasiuntė naujai paskirti Prancūzijos gen. štabo viršininką, gen. Lorillot inspektinei kelionei į Alžirą. "Dervbos" su Alžire stovinčių prancūzų karinių pajėgų viršininku gen. Salan nepasisekusios. Salan aiškiai pasisakė remias gen. De Gaulle. Buvęs premjeras Bidault, savaitiniame Carrefour paskelbė straipsnį, kuriame įrei pasisakė už valdžios perdavimą De Gaulle.

JIE ISIJUNGĖ! DIRVOS TALKĄ

Jie isijungė... T mūsų skelbiamą vąj naujai isijungė:

Leonas Banis,	
Cleveland	\$25.00
Aleksas Spirikaitis, Cleveland	
savo ankstesni įnaša	\$25.00 dar padidino
našais	\$25.00
Aleksandras Danta,	
Australija	\$11.00
V. Variakošis,	
Los Angeles	\$ 5.00
Su šiandien skelbiamais iš vi-	
so gauta	\$15.494.95
Dar būtina reikią \$ 4.505.05	



Gen. George Becker, JT karių pajėgų viršininkas Korėjoje, iš Taivušano salos stebi komunistinės Kinijos pakrantę. Drauge su juo yra laisvosios Kinijos aviacijos viršininkas gen. Wangšumindas. JAV yra įsipareigojusį saugoti Formozą nuo netikėto komunistų užpuolimo. Tačiau tarp Formozos ir komunistinės Kinijos žemyno esančių kelių salų klausimas buvo paliktas atviras. Esama gandy, kad paskutiniu metu gynybos departamentas nutarė perimti apsaugą ir tų salų, tuo būdu atpalaiduojant apie 50,000 laisvosios Kinijos karių kitoms pareigoms.

DIRVA

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

REDAKCIJOS KOLEGIJA:

V. Bakūnas (Los Angeles), P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Brooklyn), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Papienas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Sis pavasaris tikrai gausus įvairiais, didesniais ir mažesniais susibūrimais, rengiamais tautinės srovės organizacijų. Štai neolitanai Chicagoje ir Clevelande, ir daugiausia patys jaunieji, surengė savo pavasarinę šventę. Štai daug kur jau įvyko kan. Tumo-Vaizganto minėjimai, štai jau šį šeštadienį Clevelande įvyks metinis Dirvos vakaras, štai kitam savaitgaliu New York'e prasidės Tautinis Kongresas, lyg apvainikuojas tuos visus mažesnius tautinės srovės žmonių susitelkimus ir užsimojimus.

Jau kelias atvejais mes esame čia kalbėję apie rengiamą metinį Dirvos vakarą. Ir esame kvietę, lygiai clevelandiečius, lygiai toliau gyvenančius pavasariniais keliais lengvai Clevelandą pasiekiančius, mūsų neužmiršti. Bet paskutinis kvietimas, nes jau vakaras už dienos kitos, pats įtikimiausias. Visa vakaro programa skaitytojams bus žinoma. Ji didelė ir įdomi. Ji, kaip praėjusiam Dirvos numeryje vakaro globėjas p. Baciūnas rašė, taip sudaryta, kad turėtų patenkinti visų meninių skonų reikalavimus. Pradėję lietuvišku kultūrinu, garsiniu ir spalvotu filmu, eisime dainos meno, savosios eiliuotos humoristikos pasiklausyti ir naujų tautinių šokių pasižiūrėti. O ir dar daug kitų rengiamų pramogų, visus susirinkusiųosius tą šeštadienio vakarą mielai užims ir nuteiks. Taigi būkime jame. Būkime su šimtais clevelandiečių ir iš kitur atvykstančių. Tame vakare išleistas doleris nuels labai kilniam tikslui — laikraščio gerinimui ir dažninimui.

Tautinis Kongresas taip pat jau tik už savaitės. Jo programa skelbiama Dirvos šeštajame puslapyje. Būtinai pasisakykite. Ten pamatysit, kad suplanuota labai daug uždavinių, kuriuos reikės spręsti išklausiui atitinkamų referatų. Ir ne tik spręsti, bet vėliau ir įgyvendinti. Juk Kongresas ir šaukiamas paruošti ateities veiklos planus. Juos paruošti, kad vėliau būtų galima darbus paversti.

Be skelbiamosios Kongreso programos numatyta ir visa eilė kitų darbų: tai įvairių tautinės srovės organizacijų pasitarimai. Juos tarpe numatyti ir Dirvos redakcinės kolegijos pirmasis pasitarimas, kaip atėity tvarkyti, kad pačiu artimiausiu laiku galėtume Dirvos įdomumą dar padidinti nauju skaitytojų laimėti ir Dirva leisti tris kartus per savaitę. Tai neeiliniai uždaviniai, kuriuos sprendžiant reikia visų sutelktinės talkos. Tokiai talkai dabar ir ruošiamasi.

Tautinis Kongresas, be čia minėtų uždavinių, turės ir dar vieną didelį uždavinį, tai visus tautinės srovės veikėjus, gyvenančius didesne JAV platybėje, arčiau surišti, jų turėtas pažintis atnaujinti, ar naujas sudaryti. Tokie asmeniniai kontaktai judriam organizaciniam darbe yra labai brangūs, visad duoda gerų vaisių. Todėl ir džiugu, kad į

BALTIMORE

Dirvos bičiulis Petras P. Jaras, iš Baltimorės, mums rašo: "Esu ne iš tų jaunųjų (gimęs 1879), kurie gali gausiai paremti Dirvą. Negaliu būti nė Dirvos vakare, bet noriu užsimokėti už įėjimo bilietą ir nors tiek prisidėti prie talkos. Ir jeigu visi Dirvos skaitytojai, kurie negali būti Dirvos vakare, o užsimokėtų už įėjimą, susidarytų graži suma Dirvos paramai".

Petras P. Jaras už bilietą atsiuntė \$2.00.

Ačiū labai.

LOS ANGELES

Amerikos Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkė gegužės 18 d. įvykusiame metiniame susirinkime išsirinko naują valdybą, į kurią, pagal balsų daugumą, įėjo: K. Liaudanskas, J. Mitkus, J. Kojelis, O. Razutienė, I. Medziukas, dr. J. Varnas ir A. Litvinas.

Revizijos komisijon: Br. Dūda, J. Puikūnas ir B. Petrauskas. Atstovais į apygardos atstovų suvažiavimą: A. Latvėnas, B. Dūda, V. Aleksandriūnas, Ch.

loje turės labai didelės svarbos. Dabar tik reikia, kad Kongresas ir dalyvių skaičiumi būtų gausus, o gerai sprendimais turtigias. Visa tai priklausys nuo mūsų pačių. Visa tai galime padaryti, tai ir ryžkimės!

Lukšys, A. Dabšys ir M. Aftukienė.

Prof. Mykolas Biržiška, einas jau 76-tuosius metus, kad ir skųsdamasis nevisai stipria sveikata — vis dar aktyviai reiškiasi vietos visuomeniniame gyvenime, dalyvauja beveik visuose susirinkimuose daugelio organizacijų, kurių yra nariu, o taip pat kaip garbingas svetys yra kviečiamas į susirinkimus ar parengimus ir daugelio kitų organizacijų, kurių nariu ir nėra. Šiuo metu labai užsiėmęs "Aleksandryno" I-jo tomo korektūra.

Inž. Vidmantas Variakojis, 21 metų amžiaus, yra vienas iš reikalingų mūsų jauniosios kartos žmonių, baigęs Urbanos universitetą, teturėdamas nepilnus 19 metų. Dabar, kaip elektr. inžinierius, dirba didžiausioje pasaulio lėktuvų gamybos įmonėje "Douglas Aircraft Corp.", kurios reikalais yra gavęs stambių komandiruočių po Ameriką, skiriamas jo dispozicijai net specialūs lėktuvai. Douglas įmonėse dirba 34,000 darbininkų — vien tik Los Angeles apylinkėse (Santa Monica, El Segundo ir Torrance).

Inž. Vidm. Variakojis, būdamas užimtas tarnybos reikalais, vis dėlto randa dar laiko ir lietuviškam darbui, kuriame jis aktyviai dalyvauja. Jo tėvai Bronė ir Vilius Variakojai gyvena Chicagoje.

Si informacija, kai kam būtų "nepilna", jei nepridėčiau, kad inž. V. Variakojis — nevedęs...

Douglas Aircraft Corp. įmo-

nėse, įvairiuose skyriuose ir įvairiose pareigose, savo specialybėje, be inž. V. Variakojos dirba dar šie lietuviai inžinieriai: inž. Br. Budginas (plačiai Amerikoje žinomas visuomenės veikėjas, prieš keletą metų iš Chicago persikėlęs prie Pacifiko krantų), inž. Pov. Butkys, fizikas Vytautas Gylis, inž. Algis Kaupas, inž. Jonas Navickas ir inž. Pov. Abelkis (mirusio rašytojo Povilo Abelkio sūnus).

Šiomis dienomis čia iš Londono (Anglijos) atvyko pastoviam apsigyvenimui Telesforas ir Kostė Grikinai su dukra Angele. Apistojo pas savo gimines Al. Dabšio šeimoje.

T. Grikinas yra buvęs Lietuvių Bendruomenės Londone vicepirmininku.

Los Angeles vieši Petras Vaičiūnas iš Brockton, Mass., kuris pernai, steigiant "Laisvės Varpą" lietuvišką radijo valandėlę, paukojo net 5000 dolerių.

Kitas svečias — tai čikagieškis visuomenininkas p. Deveikis, kaip jis sako — daug skaityęs ir girdėjęs apie Los Angeles, galų gale nutaręs atvažiuoti čia pavišėti.

I Tautinį Kongresą New York'e iš Los Angeles pasirošę vykti Tautinės S-gos pirmininkas A. Latvėnas ir Rezistencinės Santarvės Amerikos krašto valdybos pirmininkas dr. P. Pamataitis.

Besirūpinant bilietais lėktuvams, nusišėjo, kad beveik visi bilietai išparduoti ir jokio lėktuvų pasirinkimo nėra — reikia čiupti bet kurį, jei dar iš viso gauti galima.

BROOKLYN

ALT S-GOS 1 SKYRIAUS visuotinis narių susirinkimas įvyko gegužės 16 d. Jį atidarė skyriaus garbės pirm. Juozas Ginkus. Senoji valdyba davė savo veiklos apyskaitą, po kurios įvyko naujos valdybos rinkimai. Į naują valdybą išrinkti: B. Nemickas, K. Krulikas, St. Gudas, D. Penikas ir A. Sodaitis; kandidatai: V. Alksnis, P. Narvydas ir A. Koncė. Kontrolės komisija: J. Maurukas ir P. Juknys.

Susirinkime plačiai kalbėta Tautinio Kongreso reikalais. Iš Chicago yra gautos kongreso programos, kurios siunčinyamos nariams, taip pat platinami bilietai vakarienei. Dėl bilietų reikia kreiptis į banketo globos komiteto pirm. J. Ginkui, 495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y., telef. EVERgreen 4-9293 bei į kitus komiteto narius arba į išdėdintą A. Seniką, 24 North Rd., Great Neck, N. Y., tel. HUNter 7-5407.

J. Maurukas organizuoja jaunimo pavasario šventę — šokius. Bilietas kainą \$2.50 asmeniui; turintieji banketo bilietus gali dalyvauti šokiuose nemokamai.

Baigiant susirinkimą, skyriaus garbės pirm. J. Ginkui pasiūlius nubaustuota paskirti iš skyriaus išdo \$50.00 ir nariu suaukoti \$50.00, tai viso \$100.00 auką kongreso reikalams. P. N.

VASARVIETĖ "BANCA" CAPE COD

Great March Rd., Centerville, Mass., siūlo kambarius ir kabinas vasaros atostogoms praleisti. Šilta Golfo srovė, pušų kvapas, lietuviški valgiai ir rami vietovė Jums suteiks tikrą poilsį.

Adresas: P. O. 307, Centerville, Mass., "Banga". Iki birželio 20 d. prašau kreiptis: Alisa Pakštienė, 15 Wendover St., Boston 25, Mass., telef. AV 2-8746

Ar įstoja į VILTIES draugiją?

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

THE HUMPHREY CO

EUCLID BEACH PARK

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

THE LINDSEY SANITATION CO.

SANITATION SERVICE
MAINTENANCE SUPPLIES
JANITORIAL EQUIPMENT

"FOR COMPLETE DEPENDABLE SANITATION"

393 East 131st Street

MU. 1-8000

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

JACK KLUM REALTY CO.

259 East 156 Street

IV 1-2901

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

AMALGAMATED ASS'N. OF ST. & E. RY.

Harry Lang — Secretary
740 SUPERIOR AVENUE, W.

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

FRENCH CUISINE

DUCK ORANGE — LOBSTER AMERICAINE
A VARIETY OF TOURNEDOS — FROG LEGS
SAUTE PROVENCAL — PREPARED BY CHEF ETIENNE

THE WAGON WHEEL

AIR CONDITIONING — AMPLE PARKING
13114 Woodland Ave. For RESERVATIONS Call LO 1-6900

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

FROM A FRIEND

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

the MAY CO'S 2 BASEMENT stores

SPECIALUS UŽPIRKIMAS! TIK 3,000 GABALŲ!

Vyrų apatiniai

59c

Kiekv.

Pagaminta pardavimui po 70 c. iki \$1.

Patogios, lengvos ir gerai dėvimos Denim kelnės su snug boxer juosmeniu didesniais patogumui gerai pagamintos ir sanforizuotos ilgiam dėvimui.

DYDŽIAI

T-Shirts: Maži, vidut., dideli

Briefs: Maži, vidut., dideli

Shorts: 30 iki 44

Athletic Shirts: 36 iki 46



Užsakymai paštu ir telefonu
išpildomi perkant už \$2 ir daugiau

The May Co.'s Basement Men's
Underwear Department
Downtown and On the Heights



Skalbiamos sportinės Denim

Boxer kelnės Reg. 2.89 vertės

Dydžiai maži
(28-30)
Dideli (36-38)
ir labai dideli
(40-42)

• Faded Blue
• Charcoal Grey
• Tan

Puikios kokybės medvilniniai vyriški apatiniai baltiniai specialiomis žemomis kainomis! Visi gerai sukirpti patogiam ir ilgam dėvimui. Kai kurie neįžymūs netaisyklumai.

2.49

The May Co.'s Basement Men's Clothing Department
Downtown and On the Heights



Sugrįžus iš Pacifiko (33)

Ambasadorystės svetur ir Amerikoje

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodas, Michigan

Vis gerai tebeapamenu laikus, ir apie tai jau kartą savo ankstyvesniuose rašiniuose buvau užsiminęs, kada Amerikos lietuviuose reikėsi didelis žemaičių ir nekultūringumas. Tai rodydavosi visuomeniniame darbe, ypač politikos ir tikėjimo srityse. Ir laikraščiai buvo tokie, kokie buvo jų skaitytojai. Tikintys stengėsi aiškinti ir įžeisti netikintįjį, ar kitaip tikinti. O bedieviai ir laisvamaniai gal dar smarkiau niekino ir pajuokdavo tikinčiuosius. Kai susirinkimui se vieni norėdavo sukalbėti maldą, tai kiti juokėsi, triukšmavo, trypė kojomis... Kada vieni užgiedodavo Lietuvos himną, tai kiti čia pat švilpė ir kaukė... Politiniai ir tikybinių pažiūrų skirtumai žmones darė fanatikais, kraštutiniais, žiauriais, nekultūringais ir tikrais "chamais"... Teisingiau gal sakant, ne tie patys skirtumai buvo tokie baisūs, kiek žmonės prie jų nepriaušė ir nesugebėję išmintingai, saikingai, kultūringai elgtis ir jausti.

Tai jau seniai laikai. Jie dabar praėjė, ir tie žmonės daugumoje išmirę ar susenė, daugiau apsitrynę ir sušvelnėję. Tikybos skirtumų srityje dabar jau labai retai anie nekultūringumai pasitaiko, bet partijų ir politikos srityje — dar dažnokai, nors ir kiek švelnesnėmis formomis. Tikiu, kad naujieji ateiviai, o ypač dabartinis išmokslintas jaunimas tuos papročius dar daugiau sušvelnins.

Tuo nenoriu pasakyti, kad visiems reikia atsakyti savo aiškių ir tvirtų politinių ar pasaulėžiūrinių įsitikinimų, būti palšais ir pilkais, visiems pataikauti, būti be nugarkaulio. Ne, juos turime ir turėsime, bet turime praprasti gerbti ir kitokių įsitikinimų ir ne tik privačiuose, bet ir viešuose santykiuose laikytis kultūringų formų. Ir kas dar mažiau svarbu, — turime bendrus lietuviškus tautinius reikalus statyti aukščiau už savo partikuliarius įsitikinimus.

Tas labai svarbu visiems, kurie pagal savo pareigas yra ar norėtų būti lietuvių "ambasadoriais", kurie palaiko plačius santykius su viso pasaulio lietuviomis, kurie atstovauja lietuvių tautos vardą, tam tikras didesles įstaigas ir bendras lietuvių organizacijas (Lietuvos Diplomatiją, Lietuvių Bendruomenę, Vlišką, Altą, Balfą, Liet. Neprik. Talką, L. Laisvės Komitetą ir kitas panašios paskirties organizacijas. Kas toje plotmėje norėtų elgtis tik pagal savo atskirus politinius ar tikybinius įsitikinimus, tas tegu neina į tą darbą, nes jis ten darys daugiau žalos, negu naudos...

Deja, šioje srityje mūsų reikaluose tebėra daug trūkumų, dar tebeapstebimos praeities laikų žymės.

Ivairių lietuviškų "ambasadorių" jau turėjome, kurie ar iš Amerikos į kitus kraštus lankyti lietuvių važiuoja, arba iš kitų kraštų pas Amerikos lietuvius buvo atvykę. Pavyzdžiui, į Pietų Ameriką neperseniai buvo nuykęs Lietuvos vicekonsulas iš New Yorko, p. A. Simutis, kuris, be rodo, aplankė tik vieną kitą miestą, bet neturėjo galimybių plačiau pasirodyti. Buvo ir dabartinis Vliko pirmininkas, p. A. Trimakas, aplankęs kai kurias pietinės Amerikos kolonijas.

Su koncertais buvo nuykusi solistė p. A. Stempuzienė (lietuviška daina gali atlikti nemąžesne, o kartais gal dar didesnė "ambasadorystė", negu politikierių prakalbos...). Yra taipgi važinėję į įvairius kraštus vysk. Brizgys, prelatas Balkūnas ir Albavičius, kan. J. Končius, kun. J. Prunskis, inž. A. Rudis ir dar keli kiti — visi savo kelionėse turėję platesnius ir bendresnius tikslus, negu tik ieškodami turistinių malonumų ar pramogų.

Nekartą esame turėję stambių ir reikšmingų lietuviškų svečių iš svetur Amerikoje. Pavyzdžiui, lankėsi pas mus Lietuvos Diplomatijos šefas p. S. Lozoraitis iš Romos, jo pavaduotojas Dr. A. Gerutis iš Šveicarijos, buvęs diplomatas p. E. Turauskas iš Prancūzijos, buvęs žymus karininkas ir laikraštinkas pulk. J. Lanskoronskis iš Prancūzijos, prof. S. Žymantas iš Anglijos (dabar esąs Voice of America tarnyboje

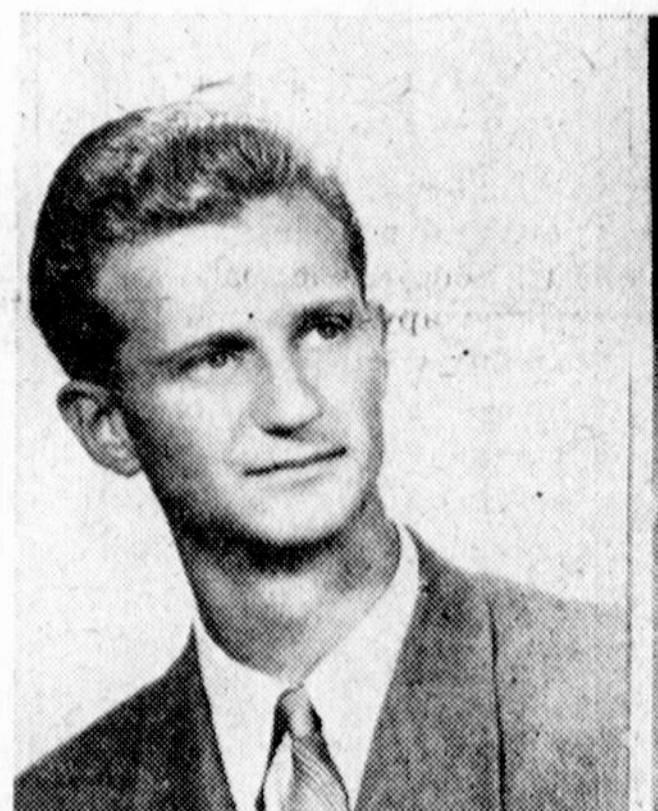


Dail. Vytauto Ignatavičiaus-Igno autoportretas.

Vokietijoje) ir berods dar daugiau kas. Čia nėra mano tikslas visus išminėti, bet sužymiu, kas man pirmiausia atėjo galvon ir tik tuos žmones, kurių čia apsilankymas nebuvo asmeniniais, bet visuomeniniais ir daugiau ar mažiau bendrais lietuviškais tikslais.

Ar mes, plačioji Amerikos lietuvių visuomenė, mūsų patriotinės organizacijos ir draugijos, mūsų įstaigos ir mūsų bendrieji susirupavimai, mūsų spauda, — ar mes mokėjome, sugebėjome, norėjome juos tinkamai pasitikti, priimti, parodyti savo vieningumą, nuoširdumą, paprasčiausią nors svetingumą, mandagumą ir kultūringumą? Ar mes norėjome ir sugebėjome sudaryti tokias sąlygas, tiek prisidėti, kad jų apsilankymai ko daugiau pasiektų, kad būtų pasiekta ko daugiausia naudos vienam ar kitam bendram lietuviškam reikalui?

Brangūs tautiečiai, aš į tuos klausimus dar negalėčiau atsakyti taip. Tikiu, kad jūs irgi



Clevelande įvykstančios jaunųjų dailininkų parodos dalyviai: Min-daugas Nasvytis ir Nijolė Vedegytė-Palubinskienė.

sutiksite, kad taip negalėtumėte atsakyti. Amerikos lietuviuose ir Amerikos politinėse organizacijose, net tokiose, kurios yra pasistačiusios bendrus lietuviškus uždavinius, dar tebesireiškia senovės laikų raugas. Kai kartais kas pasako, kad mes vis dar tebeveikiame ne dabarties, bet 1905 metų dvasioje, tai čia turime apčiuopiamiausius įrodymus.

Ponui Turauskui, kuris yra krikščionių demokratų partijos žmogus, niekas nesurengė didesnio mairšto po lietuviškas kolonijas, net ir patys jo bendraminčiai. Sen ten pasirodė, bet iš siauro partinio mastelio nebuvo išėita.

Tas pat, jei dar ne blogiau, buvo pulk. Lanskoronskui. Jis buvo pakviestas vadovauti Vliko Vykdomajai Tarybai (tegu mes daugelis Vliko ir neremiame ir visi jo nenorime tokio, koks jis dabar yra, bet bendras lietuviškas reikalas verstų ir jį žiūrėti, kaip vis dėlto ir bendrinę lietuvišką organizaciją). Bet ponui Lanskoronskui čia ne tik nebuvo sudarytos sąlygos pasirodyti, su-eiti į kontaktą su Amerikos lietuvių plačiąja visuomene, bet patys Vliko ir Alto politikieriai jį čia per kelias dienas suvalgė, su-kramtė ir išspiovė. Kaip buvo vėliau rašyta ir jo paties per spaudą paaiškinta, tik dėlto, kad šis savarankiškiau galvojęs vyras norėjo sudaryti tokią Vykd. Tarybą, kuri, jo nuomone, būtų naudinga realiam darbui, ir ne-sutiko dirbti su tokiais žmonė-mis, kuriuos jam viena ar kita partija siekė primesti...

Tad labai dar siauras partiš-kumas neleidžia mums sutikti ir pažinti žmones, kurie lietuviška-me darbe būtų naudinga pažinti. Padaryti kelionę į Europos Ameriką nėra pigu, tos progos nedažnos, bet mes nemokame ir nenorime jomis plačiau pasinau-doti. Tas pat būtų pasakytina ir apie prof. Žymanto, tada Rezi-stencinės Santarvės žymaus vei-kėjo, kelionę.

(Bus daugiau)

DĖKOJAME DIRVOS RĖMĖJAMS

Dirvai paremti skaitytojai atsiuntė šias aukas:

Ramūnis J., Chicago	\$4.00
Kremeris O., Chicago	4.00
Mason J., Pasadena	2.00
Kazakevičius F., Pittston ..	1.00

Radzickas P., Ann Arbor	2.00
Kleinotas P., Racine	2.00
Janulaitis V., Chicago	5.00
Žvynys B., Sodas	1.00
Valkauskas J., Waterbury	2.00
Girčys B., Chicago	2.00
Kregždė J., Cincinnati	2.00
Mažeika M., Benton Harbor	1.00
Meiliūnas J., Australia	1.00
Virkutis S. Dr., Cambridge	2.00
Andriuskevičius J., Brooklyn	2.00
Dedulionis V., Cleveland	1.00

Aukotojams tariame nuoširdų ačiū.

TUCON

miestas Arizonoje, su 273,000 gyventojų, yra 2,400 pėdų nuo jūros lygio aukštyje. Todėl čia visą laiką pastoviai šiltas klimatas sutraukia, ypač žiemos metu, daug senesnio amžiaus lankytojų bei sergančiųjų. Pragyvenimas čia nebrangus, tad pensininkams geresnę vietą sunku ir besurasti. Tik dirbantiems, ypač be amato, čion vykti nepatartina, nes čia nėra tiek daug darboviečių, o ir darbo jėga pigesnė.

Nors aplinkui kalnai, bet Erdvės užtenka, sklypai dideli, namai visi mūriniai, vieno aukšto, bė rūšių. Sklypai aptverti, ir 5-6

kambarių namas čia yra 4-5 tūkstančiais pigesnis, negu rytinėse valstybėse.

Didelę gyventojų dalį sudaro indėnai ir ispanai. Lietuvių čia šiuo metu yra apie 50. Daugelio jų šeimos mišrios. Yra keletas clevelandiečių ir Dirvos skaitytojų.

Yra nemaža mokyklų, jų tarpe garsusis "Home of University of Arizona" su beveik 10,000 studentų iš viso pasaulio.

Kiekvienos vasaros pabaigoje miesto prekybos rūmai surengia didelius parodus — karnavalus, kuriuose labai įdomiai pasirodo apylinkės ūkininkai ir jaunuo-liai "cowboys" su savo sugebėjimais. Tai yra apylinkės didžioji metinė šventė. M. Drosutis

Aplankyk Savo Bažnyčią
Memorial Dienoj

**WILSON and CO.
INSURANCE**

11800 SHAKER BLVD.

Call WY 1-5800

Greetings and Best Wishes



Dail. Vyt. Raulinaitis, įvykstančios parodos dalyvis, prie savo kūrinio "Atsisveikinimas".

ŠVIESUSIS VAIŽGANTAS

A. MERKELIS

4.

Spaudos gražinimas teikė šviesių, daug žadančių vilčių. Negausiai lietuvių šviesuomenė atsivėrė platus kultūrinės ir net politinės veiklos akiračiai. Vaižgantas iškyla į pačias pirmąsias vadovaujančias lietuvių veikėjų eiles. Jis dalyvauja Didžiamame Vilniaus Seime, daro "nekrūvinąją revoliuciją" prieš caristinę režimą, organizuoja visuomenę politškai, 1905 m. pabaigoj Vadakčiuose įsteigdamas "Lietuvių Krikščionių Demokratių Sąjungos" pirmąją kuopą. Tačiau šioji Vaižganto veikla ir iš dvasinės vyresnybės ir iš caro tarnų susilaukė smarkių represijų.

Petro Vileišio kapitalui "Vilniaus žinias" beleidžiant išsekus, Vaižgantas veiklesniųjų lietuvių kunigų 1906 m. buvo pasiūstas į Vilnių gelbėti pirmojo lietuvių kalba dienraščio. Jo išgelbėti nei Vaižgantas negalėjo, nes paskubomis sunku buvo sutelkti dienraščiui reikalingų pinigų. Ir Jonas Basanavičius "Aušroje" ir Vincas Kudirkas "Varpe" prie bendro darbo stengėsi sutelkti pasauliečius su dvasininkais. Tačiau "Aušra", o dar labiau "Varpas" kunigus įtikino, kad liberalizmas esąs nesuderinamas su klerikalizmu.

Vaižgantas taip pat žinojo, kad idėjiškai tos srovės nesuderinamos, bet vardan tos Lietuvos jos savo veikla gali ir privalo derinti. Nuo "žemaičių ir Lietuvos Apžvalgos" laikų Vaižgantas liberalus ir klerikalais sten-

gėjęs sutelkti prie bendro tautinio darbo, ir tos jo pastangos buvo vainikuotos laimėjimu, 1907 metų rudenį pradėjus leisti "Viltį", kuriai buvo sudaryta bendrovė "Smetona, Tumas ir K-jai". Antanas Smetona ir kun. Juozas Tumas Vaižgantas buvo tris sykius per savaitę leidžiamos "Vilties" redaktoriai.

"Viltyje" Vaižgantas plačiai ir turiningai reikšė, kaip sumanus organizatorius, gabus publicistas ir talentingas rašytojas. Jis drąsiai gynė Vilniaus krašto bažnyčiose niekinamas lietuvių kalbos teises. Bažnytinė vyresnybė ryžos jo, kaip publicisto, laisvę suvaržyti, bet jis nepakluso. Tada po didelių pastangų, bažnytinė vyresnybė jį ištrėmė iš Vilniaus. 1911 m. pirmajame "Vilties" numery "Sudiev sakydamas", Vaižgantas rašo, kad "Vilties" redakciją paliekas jėgos privers-tas. Tačiau niekam neduodas vilties, kad jo netekus, nebebus žinių, ką ir kaip daro Lietuvos lenkintojai Vilniaus krašte. Jėga pašalintojo vieton stois kitas ir trečias, taip pat giliai persiėmęs tuo darbu. Ir kels jį ir puoselės, kol lietuvių savo tėvynėje netaps pilni šeiminkai, laisvi nuo visokių svetimų apnasių.

Antanas Smetona straipsny "Audrai praužus" pabrėžia, kad "Vilties" redakcija nustojo stipriausio bendradarbio, geriausio organizatoriaus. Kiekvienas, kuriam lietuvių širdis plaka, giliai atjaučias šitą netelsybę.

"Vilties" bendrovė — Vaižganto padaras, tad, žūt ar būt, ryžosi endekai išversti viltininkų šulį, kad visa jų siena sugriūtų. Lietuvos lenkintojai nesidrovėję prievarta atimti jam žodžio laisvę, kad daugiau nebegalėtų skelbti, kaip bažnyčios priedangoje daroma didžiausia lietuviams skriauda, kaip niekinama jų atgijimo idėja. Lenkininkai, žinodami Vaižganto karštą temperamento ir kiek jam brangi tautinė idėja bei asmens laisvę, tikėjosi, pasak Antano Smetonos, "kad jis iš visų pusių užpultas, nebesusivaldys ir išsižadės "nuolankumo ir paklusnumo pančių", kris duobėn, kaip vabalas, ir krisdamas nugramzdins su savim "atvirusius užtarytojus". Bet apsiriko vargšai: stumiamas duobėn atsispyrė ir išliko sveikats".

Vaižganto ištrėmimas iš Vilniaus patriotinė lietuvių visuomenė smarkiai suaudrino, ir "Vilties" redakcijon plaukė protestai prieš lenkų dvasinės vyresnybės smurtą, o pačiam Vaižgantui aukos. Prie jų pridėjus savų pinigų jis įsteigė "Fondą rytiečiams šviesti", kuris "Vilties" buvo pavadintas jo vardu.

Vaižgantui sugrįžus į žemaičių Vyskupiją, vyskupas Gasparas Cirtautas jį paskyrė Laižuvos klebonu. 1911 metais Vaižgantas buvo pasiūstas į Ameriką "Saulės" Draugijos namams aukų rinkti. 1912 metais kviečiamas į "Rygos Garso" redakciją griežtai atsakė. Įtemptas darbas, slogūs išgyvenimai Vilniuje, bekojojant su lenkininkais, artimų žmonių ligos ir mirtis suardė Vaižganto nervus, ir nuo prasidedančios neurastenijos bei valios atrofijos gydėsi kūryba, toliau rašydamas Mintaujoje pradėtus ir Vadakčiuose tęstus "Aukštaičių Vaidellius". Tautos gy-

venime kūrybai Vaižgantas skyrė vadovaujamą vaidmenį.

— Mažosioms tautelėms, atstumtoms nuo platus politinio gyvenimo, kur nūnai visados atsiduoda "broniruotu ar nebroniruotu kumštini" palieka nusigręžti į kitą pusę, kur kas garbingesnę: į puoselėjamą savotiškų kultūrų ir tai sukrauti į bendrąjį žmonių išdą. Pabaltijo Aisčių tautos ir seniau kai ką duodavo civilizuo-tajam pasauliui — gintarą. Juo puošdavosi savo sostus Rymo ir Bizantijos imperatoriai. Šiandieną gintarą mes veik nebeuduodame. Ir pats jis atpigę, brangime ir vėl pradėti duoti, tik kur kas brangesnių daiktų — savotiškų tautinių dvasių apsišveikimus literatūroje ir menuose: pasakoje, dainoje, muzikoje, architektūroje ir kitur. Tai juk nebe gintarai, bet grynai perlai, — kalbėjo Vaižgantas 1913 metais rugpjūčio 23 d. Talline, per Estų Tautos teatro atidarymo iškilmės.

Pirmąjį savo tautinės veiklos tryliką metų Vaižgantas, dvasinės vyresnybės transkomas po įvairius Lietuvos užkampius, kovojo dėl lietuvių kalbos teisių ir spaudos laisvės, ir toji kova buvo laimėta. Antrąjį savo trylikos metų veiklos laikotarpį (1905-1918) Vaižgantas man sykį yra pavadinęs savo "mitarstvo po gorodam". Per tą laikotarpį jis apie penkerius metus veikė Lietuvos sostinėje Vilniuje, ir kaip lietuvių kultūros reprezentantas ir Lietuvos nepriklausomybei kelio tiesėjas, jis yra lankęsis ar net ir ilgesnį laiką gyvenęs kaimyninių tautų sostinėse Krokuvoje, Talline, Rygoje, Petrapilyje, Kieve, Stockholme, Kopenhagoje ir 1911 m. aplankęs visas didžiąsias Amerikos lietu-

vių kolonijas.

Pirmojo pasaulinio karo metu jis organizavo lietuvių tremtinių šelpimą ir veikliai dalyvavo visuose Rusijos lietuvių politiniuose žygiuose Lietuvos nepriklausomybei atstatyti. Suorganizavo Tautos Pažangos Partiją, kurios tikslas — laisva Lietuva su pačių lietuvių apsisprendimo teise. Kaip Tautos Pažangos atstovas dalyvavo Tautos Taryboje, kuri 1917 m. gegužės 27 d. sušaukė Petrapilyje Rusijos Lietuvių Seimą. Jame Vaižgantas pasakė savo garsiąją kalbą už Lietuvos nepriklausomybę. Tais pat metais dalyvavo Rusijos Tautų Kongrese Kieve ir Antroje Lietuvių Konferencijoje Stockholme. Abiejose konferencijose buvo pasisakyta už Lietuvos nepriklausomybę. Vaižgantas džiūgavo artėjančią Lietuvos laisvę ir stengėsi kaip galima greičiau prasimušti į tėvynę. Todėl nebebrėžė į Rusiją, pasiliko neutralioje Švedijoje, rūpindamasis grįžimo dokumentais.

— Branginau, — rašo Vaižgantas, — kaip šykštuolis nudilusį skatiką, kiekvieną minutę, kad tik popieriai greičiau suvaikšči-otų. Širdis išsiplėtė kartu visą džiaugsmą priimti, net sprogti, bet tik namie nurimus, lūpas nušvietus. Sunku buvo nusidėti vietoje. Bėgi didmiesčio gatvėmis, ir tau rodos, bėgi arčiau Tėvynės, jos Tarybos, jos darbų. Tačiau... iš gatvių sugrįžti į viešbutį; iš pašto tuščiomis rankomis, be leidimo parvažiuoti.

— Prasidėjo laukimas. Septyni toki ilgi mėnesiai, kaip tik teesti ilgų, laukiant nesulaikiant, mylint nemylimam, veržiantis pirmyn ir negalint pajudėti iš vietos. Susigrauzimas, nervai, nostalgija. (Bus daugiau)

BAČIŪNAS TIKI

ALTA GALIMA PADARYTI DEMOKRATISKŲ. DIKTATORIUS PAMEGZDZIOTI NERA REIKALO. NYKSTA ALTO JUDRUMAS IR INICIATYVA DĖL SUSENIMO.

DR. KAZYS SRUOGA

Šiais metais nusimato gan didelė Amerikos lietuvių akcija. Pirmas: Tautinis Kongresas. Kiek vėliau Amerikos Lietuvių Kongresas. Dar truputį vėliau Lietuvių Bendruomenės Kongresas — Lietuvių Pasaulinis Seimas. Jei tuose kongresuose dalyvaus bent po truputį lietuvių — bus gerai ir linksma. Bet gi Amerikos lietuviai (galbūt daugiau naujieji ateiviai) labai įdomiausi Amerikos Lietuvių Taryba. Yra visokių abejonių ir klausimų. Tas natūralu demokratijoje. Žinot, kad Juozas Bačiūnas turi nusistovėjusią pažiūrą į tuos reikalus. Užklausiui aš jo:

— Jeigu galima demokratiniu būdu rinkti Amerikos Liet. Bendruomenės vadovybę, tai ar nebūtų galima tokiu pat būdu rinkti ir ALTĄ? O gal tam yra rimtų nenugalimų kliūčių?

— Čia painus ir kai kuriems mūsų žmonėms labai opus klausimas. Kiek būtų galima nuomonių prisakyti, tai į visą laikraščio puslapį nesutildytų... Man asmeniškai atrodo, kad ALTas praityje gerų darbų padaręs, bet dabar jau atgyvenęs savo dienas, bent kiek tai liečia jo santvarką ir darbo būdus.

Per paskutinį dešimtmetį daug kas yra pasikeitę mūsų gyvenime, tik ALTas tebesitvarko senoviskai ir vis tie patys žmonės ten sukasi vadovybėje. Gi kai kurių jų amžius jau yra perlipęs ribą, už kurios nyksta žmogaus gyvumas, judrumas, iniciatyva, noras eiti su gyvenimu ir t.t. Ir jokios kritikos iš šalies nebeprima. Užtenka tik viešiau prabilti apie kai kurias ALTto klaidas, trūkumus ar paminėti naujų darbų galimybių sumanymus, tai tie altininkai, kurie turi savo laikraščius, tuoj ten tokius išvadina "griovėjais" ir panašiai.

Jie taip pat labai smarkiai reikalauja, reikalauja iš visų demokratijos ir puldinėdami tuos, kuriuos jie apkrikštija "nedemokratais". Atrodo, lyg niekas nebematytų, kad pirmiausia jie patys demokratijos nesilaiko ir visai nedemokratiškai, o greičiau "vadistiniu" būdu į tą vietą yra patekę. Juk niekas ten jų nerinko ir nerenkia, jeigu kalbėti apie demokratinius rinkimus ir balsavimus. Ne partijos renka atstovus į ALTą, bet partijų vadovybės juos skiria.

Kaip žinoma, ALTą sudaro keturios grupės: Katalikų Federacija, sandariečiai, tautininkai ir socialistai. Nežinau, kaip jas tiksliau pavadinti: ideologinėmis srovėmis ar partijomis. Manysčiau, kad tai iš tikrųjų ne partijos, nes jos, kaip politinės roklės neloše nei Lietuvos, nei Amerikos gyvenime. Gal labiau tikėtų vadinti ideologinėmis srovėmis. Prie tų srovių tiesiogiai priklausė ne tiek jau daug Amerikos lietuvių, bet tik jos vienos vyrauja ALT'e, jo svarbiausiose egzistaviniame komitete. O juk Amerikoje yra daugybė stambesnių draugijų ir susigrupavimų, kurių nevienu stambesni už aną "partijas".

ALT'o svaris gal ir pakiltų, jei tos visos lietuvių visuomeninės draugijos ją sudarytų ir kad jos visos demokratiniu būdu išrinktų vykdomąjį komitetą. Dabar gi ne tik Amerikos lietuvių platesnė visuomenė ALT'o vadovybės sudaryme demokratiniu būdu negali pasireikšti ir dalyvauti, bet net ir pačios tos keturios "partijos" iš savo narių tarpo ne demokratiniu būdu išrenka savo atstovus, bet tik juos šiaip parenka ir paskiria.

Kai kurie tų grupių laikraščiai metų metais tebeuola a. a. prezidentą Smetoną, kad jis Lietuvoje praktikavęs vadimą, demokratinių rinkimų neleidęs, o tik skyręs ministrus ir valdininkus.

Gi mūsų "demokratai" čia dabar visą laiką taip daro. Matyt, ilgai bekritikuodami, patys įsiskonejo vadizmą. Kai kam jis gal ir geras daiktas, bet Amerikos lietuvių plačiai visuomenei ir pačiam ALT'ui vargu labai geras.

Trumpai kalbant, mano nuomone, jokių rimtų kliūčių ALT'o reformuoti ir naujam gyvenimui pritaikinti nebūtų, bet didžiausia kliūtis yra patys praities politikieriai, kuriems geriau išsina turėti politinį sindikatą, o ne visuotinį, demokratiškai sudarytą ir nuolat atšviežinamą Amerikos lietuvių politinį organą.

BOSTON

LIET. BENDRUOMENĖS SKYRIAUS

susirinkimo 1958. V. 10 išrinktoji vaidyba pasiskirstė pareigomis: P. Jančiauskas — pirm., Grižė-Jurgelevičius ir Vembrė — vicepirm., J. Gedmintas — sekr., B. Strimaitis — kasin., Gražienė — moterų organizatorė ir A. Andriulionis — ryšininkas su kitomis organizacijomis. Kontr. komisija: J. Gimbutas, A. Matijoška ir J. Sonda.

Naujoji valdyba nutarė surengti Birželio įvykių bei Dariaus ir Girėno 25 m. sukakties minėjimus, toliau tvarkyti Bostono lietuvių kartoteką ir kt.

Į TAUTINĮ KONGRESĄ

ruošiasi vyksti Taut. S-gos ir kitų tautinių org-jų nariai. Kiek teko girdėti, jau pasiruošę kelionėn: iš ligos dar nevisai atsigavęs skyriaus pirm. J. Vaičaitis, p. p. Santvarai, Ignas ir Antanas Vilniškiai, A. Andriulionis, inž. Malėnas, K. Adomavičius, L. Lendraitis, J. Vaičiūrgis, Jonas Kasmauskas ir kt.

Taut. S-gos pirm. inž. E. Bartkaus atsilankymas buvo sėkmingas, nes po Tumo-Vaižganto minėjimo gausiai susirinkę nariai išklauė jo pranešimo ir turėjo progos išsikalbėti rūpimais klausimais.

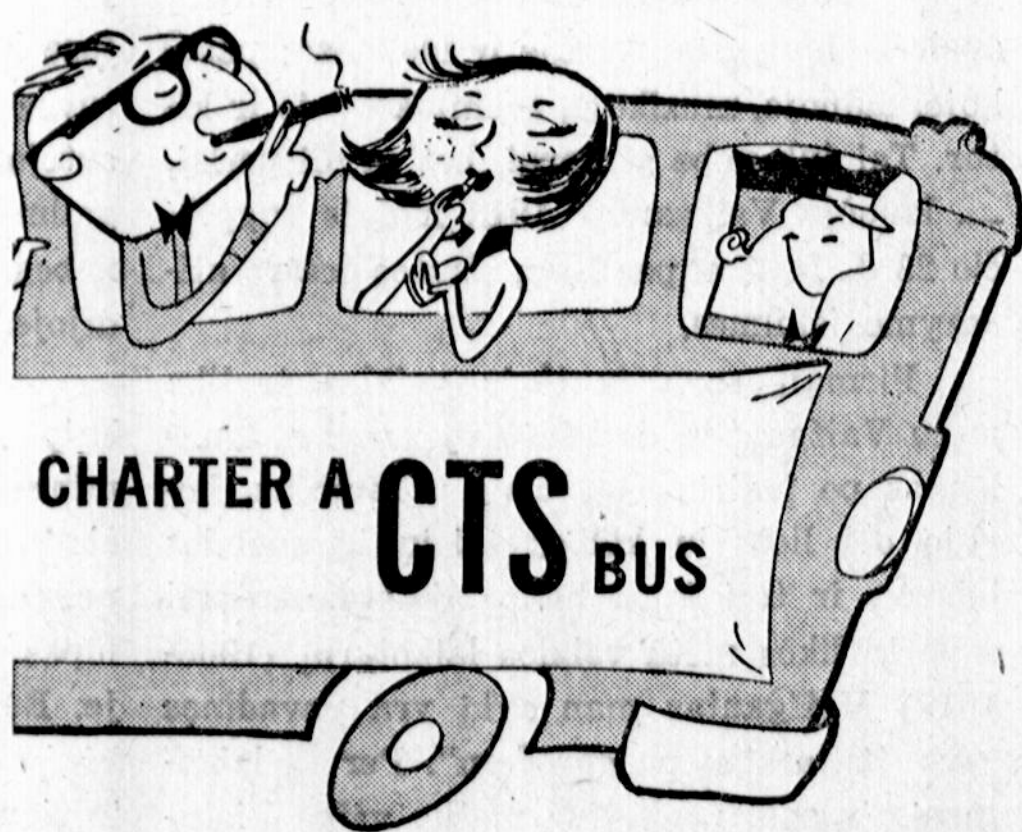
JONO KASMAUSKO

75 m. amžiaus sukahtis ruošia paminti gegužės 24 d., 7 val. vak., Tautinės S-gos namuose. Tikimasi gausaus visuomenės pritarimo, pageriant tikrai nusipelnusį lietuvių bei asmenį. Norintieji dar gauti pakvietimų kreipiasi į A. Vilniškį, tel. AV 2-4093.

BALFO SKYRIAUS

valdyba šiais metais sudaro: A. Andriulionis — pirm., S. Jakutis ir M. Michelsonienė — vicepirm., V. Vakauza — sekr., J. Jonaitis — fin. sekr., A. Bričkus — išd.

TRIP-TIPS



CHARTER A CTS BUS

Daug smagiau ir jaučiau, kada visa grupė keliauja drauge. Keliaujant į piknikus, gegužėms, suvažiuojant — smagiau, greičiau, smagiau — pigiau, negu jūs manot. DĖL GRUPINIŲ KELIONIŲ INFORMUOKITES PHONE MAIN 1-9506

CLEVELAND TRANSIT SYSTEM

Kontr. komisija: E. Cibas, A. Keturakis ir J. Sonda.

BALFas globoja E. Kepalaitės išraiškos šokio koncertą gegužės 11 d. Numato surengti gegužinę rugpjūčio 17 d. Brocktone, Romuvos parke, vėliau banketą spalio 19 d. Liet. Piličių Klube ir simfoninį koncertą, kurio rengimui sudarytas atskiras komitetas, lapkričio 16 d.

ŠAULIŲ BŪRIJ

išvyką į Alaušo vasarvietę organizuoja Bostono ir Brocktono būriai birželio 22 d.

PONAI VAKAUZAI

gegužės 17 d. atšventė vedybų sukahtį, o jų dukrė Dalia Vakauzaitė — gimtadienį ir gimnazijos baigimą.

V. Vakauza yra Taut. S-gos narys. Lietuvoje abu p. Vakauzai buvo mokytojai. Čia atvykę, nenutolo nuo lietuviškos veiklos, dalyvauja veik visose organizacijose. Visi vaikai (3 mergaitės ir 1 berniukas) lanko liuanistinę mokyklą.

Yra čia ir daugiau biznierių, tačiau daugumas jų težiuri vien biznio reikalų ir nedalyvauja visuomeninėje veikloje, nors turi didesnių galimybių už dirbančiuosius fabrikuose. Gaila, bet taip yra.

VASARVIETĖ ALAUŠAS

jau atidaryta. Norintieji užsakyti vietas savaitėms ar savaitgaliams, prašomi skambinti AN 8-8384.

DETROIT

SPORTININKŲ GEGUŽINĖ

Jau kuris laikas stropiai dirbame, ruošdamiesi artėjančiai gegužinei, kuri šiemet įvyks per Sekminį šventės, gegužės 25 d. New Liberty parke. Pradžia 1 val. p. p. Gegužinės vieta lengviausiai pasiekama, vykstant Expressway į vakarus iki Middlebelt Rd. Pasukus į kairę, New Liberty parkas pasiekiamas maždaug per 10 minučių.

Gegužinėje niekam neteks nuobodžiai. Šokiams gros puikus orkestras, veiks turtingi bufetai, vadovaujami p. O. Sadeikienės ir p. V. Kunčiūno. Jiems talkininkaus eilė klubo bičiulių. Veiks loterija, kurioje kiekvienas galės išbandyti savo laimę. Vyks komiško sporto varžybos ir daug kitų įvairumų. Beje, oro skautai pajavins programą, demonstruodami savo gabumus ore.

Kiekvienas organizacinis darbas reikalauja daug pastangų ir pasišventimo. Tas darbas darosi daug lengvesnis, kai visuomenė į jį pastebimas pritarimas. Todėl malonėkite pritariti mūsų veiklai, nes kitu atveju geriausi norai bei sumanymai gali baigtis tuščiomis pastangomis. Šiuo kartu nuosirdžiai kviečiame visus atsilankyti. Atsilankę, be abejoj, turėsite šokių tokių išlaidų. Tačiau nereikėtų pamiršti, kad Jūs išlaidos, galima sakyti, bus drauge ir Jūsų pelnas. Tai drįsime tvirtinti, nes visas gautas pajamas sunaudosime jaunimo veiklos paramai, kurio lietuviškumui, sveika siela ir sveiku kūnu jaučiame pareigą rūpintis.

Detroito LSK Kovas Valdyba

NEEILINIAI REIKALAI

Sekantį savaitgalį baigiasi visų didžiųjų automobilių gamintojų sutartys su darbininkų unionijomis. Su didžiaisiais fabrikais yra tamprūs ryšiai ir mažesniųjų. Todėl visiems detroitiečiams tai labai svarbios dienos, nes veik visi esame tiesioginiai ar netiesioginiai susiję su šiais fabrikais. Taigi, ar turėsime streikuoti, ar šauks vėl į darbą, jau paaiškės SLA 352 kp. gegužinė, kuri įvyks visiems gerai žinomame Beechut Grove parke birželio 1 d.

Į šią metinę kuopos gegužinę visi Detroito bei apylinkių lietuviai maloniai kviečiami gausiai atsilankyti ir kultūringai praleisti laiką malonioje lietuviškoje nuotakoje. Atvažiuo tikrai neapsigauste.

Ignas Kaunelis

OLIO PERRINKIMO VAJUS PRASIDĖJO

ISRINKTAS VYRIAUSIAS OLIO RINKIMŲ KOMITETAS IŠ 80 ŽMONIŲ. BE TO ISRINKTI: OLIO RINKIMŲ VYKDOMOJI TARYBA, RADIO, SPAUDOS IR TECHNISOJI KOMISIJA.

Komitetui, Tarybai ir Komisijoms vadovauja: Dr. Biežis, inž. Eugenijus Bartkus, advokatas Lapinskas, Dr. Jonas Paplėnas, inž. Jurkūnas.

"Ateinantį rudenį, lapkričio 4 dieną, mūsų tautietis adv. Antanas A. Olis vėl kandidatuoja į Metropolitan Sanitary District of Greater Chicago Trustee. Jo pavyzdinga ir nenuilstama veikla lietuvių visuomeniniuose darbuose ir jo energinga darbuotė mūsų apylinkės politinėje srityje džiugina kiekvieną lietuvių.

Rinkimų vajus prasidės su ruošimu Golfo Dienos, kuri įvyks liepos 29 d., St. ANDREW GOLF CLUB.

Nuosirdžiai kviečiame Tamstą į talką sudaryti lietuvių tarpe komitetą, kad subūrus ko daugiausia paramos Antanui A. Oliui išrinkti į Sanitary District Trustee. Kviečiame Tamstą ir jūsų draugus atsilankyti į organizacinį susirinkimą, kuris įvyks

Julius Šakelė

STUDIJŲ DIENOS PHILADELPHIJOJE

Į Rytinių pakraščių studijų dienas Philadelphiaje balandžio 26-27 d. iš Bostono, New Yorko, Washingtono, Hartfordo ir pačios Philadelphiajos suvažiuojo apie 50 studentų.

Studijų dienų pagrindinė tema "Kūrėjas tremties kryžkelėje" davė progos panagrinėti kūrėjo uždavinius ir sunkumus Amerikoje, o prof. A. Senno, kaip užsieniečio, daugiausiai nusipelnusio liuanistikai, pagerbimas parodė, jog vyresniosios kartos nuopelnai dabartinės studentijos yra atidžiai sekami.

Studijų Dienų oficialią programą atidarė rengimo komisijos pirm. Putinas Mašalaitis. Pirmąjam posėdžiui pirmininkavo Bronius Čikotas, sekretoriavo A. Aleknaitė. Posėdžio pagrindinę dalį sudarė prof. dr. A. Salio paskaita apie kūrėją tremtyje. Prelegentas konkrečiais pavyzdžiais nurodė, kad tautiškumo elementas yra ne tik kūrėjo pareiga tėvynei, bet ir dažniausia naudingas kūryboje.

Antrasis posėdis buvo prarastas anglų kalba, dalyvaujant trijų lietuviškų studentų organizacijų atstovams. National Federation of Catholic College Students pirm. J. Harris, US National Students Association vicepirm. O. Clifford ir Baltic Students pirm. W. Salmre padarė pranešimus apie savo organizacijas. Liet. Stud. S-gos CV narys Algis Gečiauskas atstovavo savo organizacijai ir pirmininkavo posėdžiui. Tikimasi, kad posėdis paskatins glaudesnę bendradarbiavimą tarp visų organizacijų, tai

drauge ir Jūsų pelnas. Tai drįsime tvirtinti, nes visas gautas pajamas sunaudosime jaunimo veiklos paramai, kurio lietuviškumui, sveika siela ir sveiku kūnu jaučiame pareigą rūpintis.

Detroito LSK Kovas Valdyba

NEEILINIAI REIKALAI

Sekantį savaitgalį baigiasi visų didžiųjų automobilių gamintojų sutartys su darbininkų unionijomis. Su didžiaisiais fabrikais yra tamprūs ryšiai ir mažesniųjų. Todėl visiems detroitiečiams tai labai svarbios dienos, nes veik visi esame tiesioginiai ar netiesioginiai susiję su šiais fabrikais. Taigi, ar turėsime streikuoti, ar šauks vėl į darbą, jau paaiškės SLA 352 kp. gegužinė, kuri įvyks visiems gerai žinomame Beechut Grove parke birželio 1 d.

Į šią metinę kuopos gegužinę visi Detroito bei apylinkių lietuviai maloniai kviečiami gausiai atsilankyti ir kultūringai praleisti laiką malonioje lietuviškoje nuotakoje. Atvažiuo tikrai neapsigauste.

Ignas Kaunelis

ŠIO ŠEŠTADIENIO VAKARĄ SKIRKITE DIRVAI!



Šio mėnesio — gegužės 24 d., 6:30 val.

SLOVENIAN AUDITORIUM — 6409 ST. CLAIR AVE.

RENGIAMAS

VAKARAS

PROGRAMĄ ISPILDO

Televizijos dainininkas Arnoldas Voketaitis, Rašytojas humoristas Antanas Gustaitis, Tautinių šokių šokėjų grupė Grandinėle

Programos pradžioje bus parodytas garsinis spalvotas filmas iš lietuvių kultūrinės veiklos Amerikoje. Filmas darytas Chicagoje, rengiantis Mar-gučio jubiliejui.

Vakara globoja: M. ir J. Bačiūnai, H. ir P. Ziūriai

Vakaras prasidės punktualiai ir svečiai iš anksto prašomi neveluoti.

PO PROGRAMOS SOKIAI IR TURTINGAS BUFETAS.



Biletai po \$2.00, \$1.50 ir \$1.00 parduodami Dirvoje ir prie įėjimo nuo 4 val. vakaro.



Cleveland APYLINKES

I DIRVOS VAKARĄ

bilietus užsisakykite iš anksto. Bilietai kiekvieną dieną Dirvos redakcijoje gaunami nuo 7 val. ryto iki 4:30 val. p. pietų. Vakaraus skambinkit redaktoriaus telefonu — GL 1-3976.

Šeštadienį Dirva bus atidaryta iki 1 val. p. pietų. Gi bilietai prie įėjimo bus parduavinėjami nuo 4 val. vakaro.

I vakarą, be glėbių p. Bačiūnų, atvyksta ir Tautinės Sąjungos pirmininkas inž. E. Bartkus. Iš Chicago taip pat atvyksta P. Vėbra. Drauge jie atsiveža ir viešnią iš Australijos — p. Blazytę-Linkuviene. Ji gyvena Adelaidėje ir į JAV atvyksta trumpam laikui.

Easam gavę pranešimą, kad būrys Dirvos bičiulių atvyksta iš Columbus, ir kitų tolimesnių vietovių. Daugelis clevelandiečių jau bilietus pirkę ir vakare dalyvaus. Tikrai laukiame gausaus clevelandiečių atsilankymo.

JAUNŲJŲ CLEVELANDO LIETUVIŲ DAILININKŲ PARODOS ATIDARYMAS

Čiurlionio Ansamblio Namuose, Magnolia Dr., įvyks šį sekmadienį, gegužės 25 d. 3 val. p. p. Parodos atidarymo proga tars žodį Lietuvių Bendruomenės JAV pirmininkas Stasys Barzdukas. Apie parodoje išstatytus dailininkų darbus kalbės Viktoras Mariūnas.

Parodoje su savo darbais pasirodo Nijolė Vedegytė-Palubinskienė, Vytautas Ignatavičius-Ignas, Mindaugas Nasvytis, Juozas Pivoriūnas ir Vytautas Raulinaitis.

Atidarymo dieną paroda veiks nuo 3 val. p. p. iki 10 val. vak., darbo dienomis nuo 6 val. iki 9:30, penktadienį ir šeštadienį nuo 12 val. iki 9:30 val. ir sekmadienį, birželio mėn. 1 d., nuo 12 val. iki 8 val. vakaro.

Lietuvių Studentų Santaros Clevelando skyrius kviečia visus į parodą atsilankyti.

Tautinės Sąjungos skyriaus susirinkime,

įvykusiam Dirvos redakcijos patalpose, buvo svarstyti Tautinės Kongreso reikalai. Tuo reikalu platesni pranešimą padarė skyriaus pirm. J. Smetona. Eilė narių kėlė savo pageidavimus, kad Kongresas geriau praieitų.

Iš Clevelando į Kongresą numato vykti keliolika asmenų. Daugiausia vyks automobiliais.

Susirinkimas nutarė artimiausiu laiku rengti kan. Tumo-Vaižganto minėjimą, o vasaros metu tautinių organizacijų narių bendrą pobuvį.

Įvykšiam susirinkime į skyriaus veiklą įsijungė inžinieriai broliai Veitai, persikėlę iš Bostono skyriaus.

Ramovėnų ir birutiniųkių pobūvis

buvo surengtas šv. Jurgio parapijos salėje. Dalyvavo virš 100 asmenų, drauge pasikvietus kitų organizacijų ir spaudos atstovų. Pobūvį vedė Ramovės skyriaus pirmininkas A. Jonaitis.

Meninė programą atliko dain. V. Bakūnas, akompanuojant p. Plechavičienę, rašyt. B. Auginas paskaitęs savos kūrybos, ir V. Kamanas, parodęs filmą.

Pobūvis, vykstant birutiniųkių paruoštos turtingos valšės, praėjo labai gražioje nuotaikoje.

Išvyksta Europon

Chicagoje pradėta organizuoti lietuvių ekskursiją pietų Europon. Iš Clevelando vyksta Marija Elzbieta Valienė, gvv. 17819 Hillgrove Ave., naujosios parapijos raione. Ekskursija truks 35 dienas. Aplankys Prancūziją, Ispaniją, Italiją, Šveicariją ir pasaulinę parodą Briuselyje. Belgijoje, Ponia Valienė yra naujai įsteigtos Bendruomenės apylinkės valdybos sekretorė.

Birželio mėn. 15 d. minėjimas

Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius ir šiais metais Birželio liūdną sukaktį mini drauge su vietos latvių ir estų organizacijomis. Šiam reikalui sudarytas bendras Pabaltijo Tautų Komitetas, kuris jau pradėjo darbą.

Minėjimas įvyks birželio mėn. 15 d. Engineering Building salėje — miesto centre. Minėjime kalbėti pakviestas senatorius Briker. Meninė programą išpildys visų trijų tautybių menininkai. Iš lietuvių pusės meninėje dalyje dalyvauti pakviestas Čiurlionio ansamblis, muz. A. Mikulskio vadovaujamas.

Iškilmingos Pamaldos Katedroje

Birželio 15 dienos priminimui ALT skyrius organizuoja iškilmingas pamaldas miesto Katedroje. Pamaldos įvyks birželio mėn. 15 d. 11 val. ryto. Pamaldų metu giedos Čiurlionio choras, pamokslą tai dienai pasakys bažnyčios klebonas monsinjoras Walsh.

I pamaldas lietuviai kviečiami vyksti organizuotai automobiliais, darant kolonas. Visi automobiliai galės būti dekoruoti tautinėmis vėliavėlėmis, kurias parūpins ALT valdyba, ir jas galima

bus įsigyti vietoje.

Taip pat pamaldose kviečiamos organizuotai dalyvauti visos lietuvių organizacijos su savo vėliavomis.

Smulkesnės informacijos tuo reikalu bus paskelbtos vėliau.

H. Janužys,

iš Venezuelos, Caracas, persikėlė į Clevelandą: 6513 Wade Park Ave. Lydimas p. Pašakarnio aplankė Dirvą.

Lituanistinė mokykla

ateinantį pirmadienį, 7:30 val. vakare, kviečia klausytis radijo valandėlės, skirtos mamytėi.

I Clevelande veikiantį Lituanus

Zurnalui Remti Komitetą įsijungė du nauji nariai: Danguolė Bartuškaitė ir Jurgis Gravrogas.

KAS

UŽSISAKĖ

DIRVĄ —

TAS NESIGAILĖJO!

Aplankyk Savo Bažnyčią
Memorial Dienoj

DODDS - ROSS & Associate

GENERAL INSURANCE AGENCY

8119 St. Clair Avenue

EX 1-0682

BEFORE YOU BORROW TO BUY A HOME



GET OUR LOW RATES AND HELPFUL TERMS

OUR ESCROW SERVICE PROTECTS YOU WHEN BUYING OR SELLING REAL ESTATE

GERESNĖS statybos kontraktoriai

ISTATO MONCRIEF ORO VENTILIACIJA

• ŠALDO vasarą

• ŠILDO žiemą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA O

Clevelando ALT skyrius

\$50 auka parėmė lietuviško akademinio jaunimo leidžiamą LI-TUANUS žurnalą, tuo labai aktyviai prisidėdamas prie sėkmingai vykdomo informacinio darbo.

DĖMESIO! GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiunčia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius

į Lietuvą ir visus Rusijos kraštus, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi primokėti. Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis nustatytas JAV pašto taisyklių.

Oro paštu galima siųsti iki 22 svarų. Maistą kartu su rūbais siųsti neleidžiama.

Istaiga yra naujai perorganizuota ir klientų patogumui naujose patalpose.

Gauta urmo kainomis gerų vilninių medžiagų ir odos. Šios prekės parduodamos siuntėjams savikaina.

Priėmimo valandos kasdien nuo 9:30 iki 6 val. Trečiadieniais nuo 9:30 iki 8 val. Šeštadieniais nuo 9 iki 3 val.

Adresas: 1313 Addison Rd., Kampas Superior ir E. 71st St. Tel. UT 1-0806.

Visuomenės žiniai

Nuo birželio 15 d., 1958 p.p. V. Nagevičienės ir G. Natkevičienės atidaroma nauja nedidelė su pensijonu vasaravimo vieta prie Pymaturing ežero "Villa Rūta" (60 mylių nuo Clevelando).

Kas mėgsta gamtą, erdvę, vandenį, žvejybą ir poilsį — visi yra kviečiami. Vietas rezervuoti iš anksto laiškais adresu: V. Nagevičius, 37950 Euclid Ave., Willoughby, Ohio (tel. WH 2-4570).

Važiuoti iš Clevelando į rytus 6 kelių, pravažiavus Andover iki ežero tilto pradžios — čia sukti į kairę ir už 1/4 mylios "Villa Rūta".

BALTIC DELICATESSEN

(6928 Superior) krautuvėje jau galite ir vėl gauti skilandžių, rūkytų, virtų ir keptų kumpių, palengvųjų ir kitų delikatesiškių mėsos gaminių.

Didelis pasirinkimas žuvų, silkų, šprotų, sardinų, ikry, minagų, ungurių ir t.t.

Cia jūs galite užsisakyti tortus bei nusipirkti įvairių pyragų, biskvitų, macų.

Pigiomis kainomis parduodami vynai, šampanai, importuotas ir vietinis alus ir kiti gėrimai. Žodžiu, čia jūs gausite visa kas reikalinga svečio priėmimui.

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

THOMAS J. UNIK CO.

INSURANCE AGENCY

EVERYTHING IN INSURANCE

East 9th St. Pier Bldg.

TO 1-0200

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

JOHN LARSEN REALTY

REALTORS

4169 Pearl Road

SH 1-3448

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

JORDAN CAMERA & SUPPLY STORE

3802 WEST 25th STREET

SH 1-5511

REIKIA 4 MIEGAMŲ?

Marcella iš E. 185 gatvės, prie pat prekybos centro, CTS susisiekimo, mokyklų, bažnyčių pagal užsakymą statytas bangalas, pirmo savininko. 2 miegami ir vonia apačioje, 3 baigti viršuje; valgomasis plius didelė virtuvė, židiny, užpakalinė veranda, perdalintas rūsys, garažas, kilimai, puikiai išlaikytas, kaina nustatyta skubiam pardavimui. STAKICH REALTORS 830 East 185 St., KENMOR 1-1934

J. P. MULL-MULIOLIS 6606 Superior

E. 127 į šiaurę nuo St. Clair geras 3 šeimų namas, 2 butai po 5 kamb., vienas — 3 kamb., gražioje apylinkėje, geros pajamos, už \$16,800.

Mūrinis 8 kamb. namas, pilnas rūsys, pristatytas garažas, 1 akro gražus sklypas, netoli mokyklų ir krautuvų, tik 26 mylios iki Public Square.

Aberdeen Ave. nedidelis 6 kamb. namas labai gerame stovyje.

Linwood Ave. geras 3 šeimų namas už \$12,500, mėnesinės pajamos \$229.00.

Turime daugiau namų įvairiose rytų Clevelando vietovėse. Skubiai reikia 1 ir 2 šeimų namų šv. Jurgio parapijoje.

Bendradarbis: Algimantas Dailidė UT 1-2345 HE 1-8516 (43)

Išnuomojama įstaiga, Addison—Superior pastate, 7037 Superior Ave. Tinkama advokatai arba gydytojui. Skambinti EN 1-1289.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudose-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsirinkite, visi patogumai Jums.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Cia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

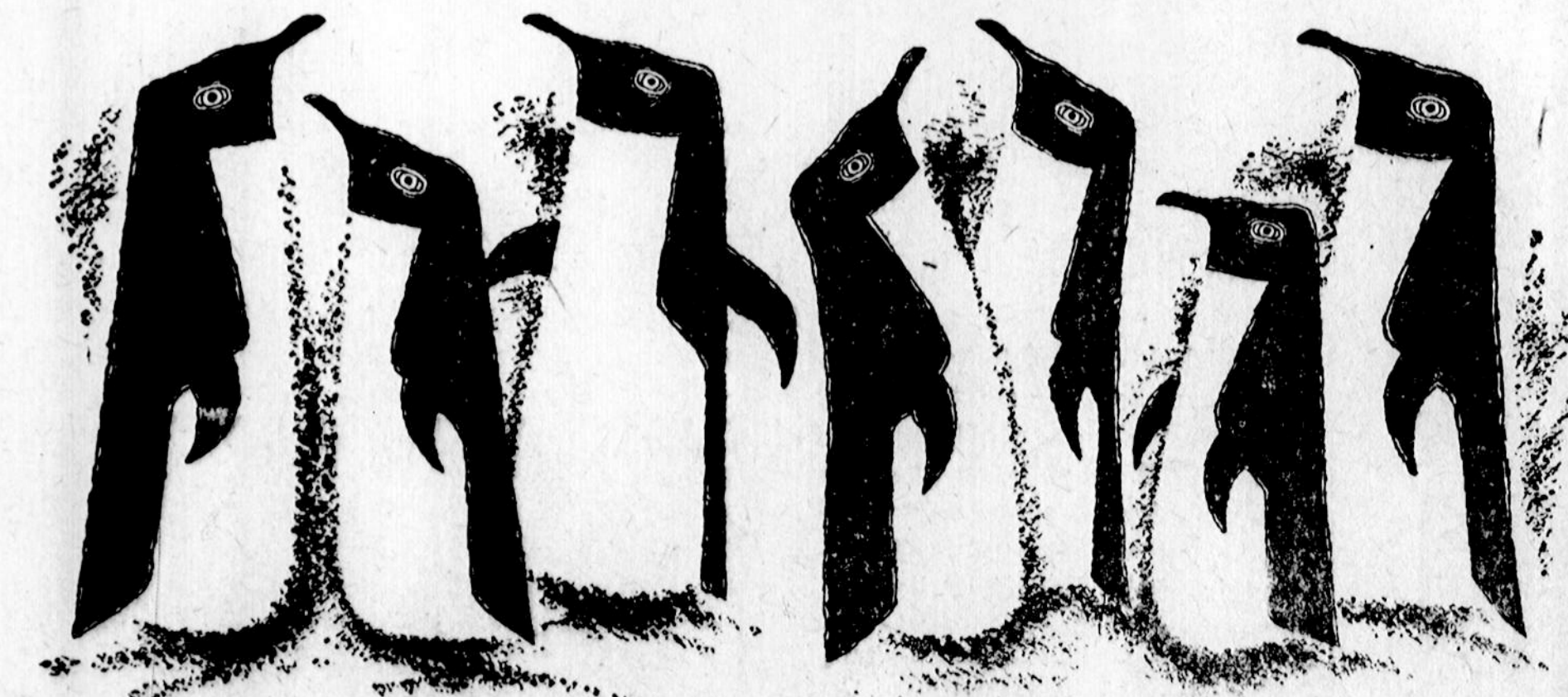
Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770



LAUKIAT SVEČIŲ?

virkit greitai su gasu!

Karštis yra... greitai su gasu! Nereikia laukti įšilimo, todėl virimas yra tikrai greitas. Nereikia laukti ir atšalimo. Kada išjungiate mygtuką, išjungtas ir karštis. Pietūs dviems ar baltaus grupei... virkite geriau, virkite vėliau ir greičiau su GASU!

THE EAST OHIO GAS COMPANY

KELIAI IR KLYSTKELIAI... VEIDAI IR KAUKĖS...

HENRIKAS NAGYS

Proza neturi tokio hermetiško žodyno ir tokių uždarų puošmenų arsenalą, kaip poezija, proza yra atvira kiekvienam žmogui, kaip teatro salė, bažnyčia, stadionas ir karcėmia. Proza labiausiai atvira kasdienybei, nes kasdienybje yra prozaiko medžiagos,

Todēl mēs ir turime teisēs
klausti mūsu prozos kūrēju ki-
toku klaušimu, nei klaušime
poetu. Todēl mēs ir galime kelti
prozoje, šalia bendruju, visiem
literatūros kūrējams privalomu,
autentišķo iformināmo problemu,
kai kurias specifines, beletristi-
kai tetaikomas, problemas. Pro-
zaiko mēdziaiga ir metodas jam
klogaus, adzys, nepasvā-
ko dogmatizmo, ir tokie rašy-
tojai, kurie tariasi vieni tekuria
visā mūsu literatūrā, ir vieni
teturj teisē ir autoriteta kalbēti
apie ja, yra mirē benjaminai
kordusai, kuriu negali jokia no-
lankausia ju tarnu plejada adz-
kelti aut pegasu, kurie jiems
perauksti ir ne ju nuosavybē.
(Bus daugiau)

Prancūzų policijos susirėmimai su demonstrantais Champs Elyse, prieš parlamento rūmus. Didžiąją demonstrantų dalį, kaip atrodo, sudarė gen. DeGaulle šalininkai.

Literatūra, kaip ir kiekviena
mogaus kūryba, nepakelia jo-
vieni dogmatizmo, ir tokie rasy-
tojai, kurie tariasi vieni tekuria-
ti mūsų literatūrą, ir vieni
keturį tarsi ir autoritetą kalbėti
apie ją, yra mirę benjaminai
ordusai, kurių negali jokia nu-
ostendžiausia jų tarnų plejada už-
dėti ant pegasų, kurie jiems
paukūsti ir ne ju nuosavybė.
(Bus daugiau)

Lietuviams darome nuolaida.
J. ir E. Ignatavičiai
 377 E. 128th St. Tel. MU 1-8368



Mrs. America — William G. Gid-
tgal i Clevelandā, sutinkama sav-
idento R. W. Ramsdell, gubern-

Sąžiningas ir garantuotas dar-
bas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Tele.: LI 1-5466